

[Akceptuje](#)

W ramach naszej witryny stosujemy pliki cookies w celu świadczenia państwu usług na najwyższym poziomie, w tym w sposób dostosowany do indywidualnych potrzeb. Korzystanie z witryny bez zmiany ustawień dotyczących cookies oznacza, że będą one zamieszczone w Państwa urządzeniu końcowym. Możecie Państwo dokonać w każdym czasie zmiany ustawień dotyczących cookies. Więcej szczegółów w naszej [Polityce Prywatności](#)

[Portal](#) [Informacje](#) [Katalog firm](#) [Praca](#) [Szkolenia](#) [Wydarzenia](#) [Porównania międzylaboratoryjne](#)
[Kontakt](#)

[Laboratoria](#)
[.net](#)
[Innowacje](#)
[Nauka](#)
[Technologie](#)

[Logowanie](#) [Rejestracja](#) [pl](#)

Newsletter

zapisz się

Naukowy styl życia

Nauka i biznes

- [Nowe technologie](#)
- [Felieton](#)
- [Tygodnik "Nature"](#)
- [Edukacja](#)
- [Artykuły](#)
- [Przemysł](#)

[Strona główna](#) > [Informacje](#)

Instytuty badawcze zarabiają, ale nie na efektach swojej pracy

Instytuty badawcze w większości zarabiają na działalności gospodarczej, ale nie dzięki efektom swych badań, lecz dzięki wynajmowi posiadanych nieruchomości - stwierdza Naczelna Izba Kontroli. Gospodarowanie majątkiem przez instytuty NIK ocenia pozytywnie.

Z otrzymanego przez PAP raportu z kontroli wynika, że tylko połowa z 32 skontrolowanych instytutów badawczych osiąga jakiegokolwiek zyski z gospodarowania własnością intelektualną.

"Choć w przypadku żadnego instytutu nie przekroczyły one 4 proc. ogółu przychodów, to instytucje te nie płaciły podatku dochodowego, zwykle wykorzystując zapisy o zwolnieniu z tytułu prowadzenia działalności badawczej" - podkreślono w raporcie z kontroli.

Ogólnie gospodarowanie majątkiem przez badane instytuty NIK oceniła pozytywnie. Głównie dlatego, że jednostki te utrzymywały płynność finansową, a ich sytuacja ekonomiczna pozwalała na realizację zadań, do których zostały powołane. Jedynie 5 z 32 instytutów znalazło się finansowo pod kreską.

Wśród pozostałych, 10 regularnie uzyskiwało wysoką rentowność, odnotowując zyski netto przekraczające nawet 1 mln zł. NIK zwraca jednak uwagę, że tylko połowa instytutów osiąga jakiegokolwiek zyski z działalności, do której zostały powołane - czyli z gospodarowania własnością intelektualną. "W żadnym ze zbadanych przypadków korzyści ze sprzedaży praw do wynalazków lub udzielania licencji na ich wykorzystanie nie przekroczyły 4 proc. całości przychodów" - podkreślono w raporcie.

24 instytuty, które uzyskiwały przychody z działalności gospodarczej, nie odprowadzały od niej podatku dochodowego. Jak podkreśla NIK, jest to legalne, bo do października 2010 r. ich działalność (ale tylko podstawowa, związana z pracami badawczymi i rozwojowymi) podlegała zwolnieniu z opodatkowania.

Jak ustaliła NIK, mimo że praktyka wynajmowania lokali była stała, a taka forma zarabiania jest traktowana przez fiskusa jako działalność gospodarcza, to jedynie 6 instytutów odprowadziło należny podatek. 19 skorzystało ze zwolnienia podatkowego, a 5 w ogóle nie wyodrębniło z podstawowej działalności badawczo-rozwojowej, pod względem finansowym i rachunkowym, działalności gospodarczej i w konsekwencji nie zadeklarowało żadnych dochodów z nią związanych.

NIK zauważa, że 75 proc. instytutów, które zarabiałały na wynajmowaniu lub dzierżawie nieruchomości, nie posiadało stosownych zapisów w statutach, które pozwalałyby na takie wykorzystanie majątku. W 13 instytutach stwierdzono przypadki sprzedaży lub dzierżawy mienia z naruszeniem procedur. Najczęściej chodziło o brak wyceny lub zgody resortu skarbu na rozporządzenie mieniem o wartości przekraczającej 50 tys. euro. Zdarzały się przypadki, że wynajmowano nieruchomość bez przetargu. To sprzyjało - zdaniem NIK - możliwości wystąpienia korupcji.

W czterech instytutach kontrolerzy odkryli nieprawidłowości przy udzielaniu zamówień na zakup aparatury badawczej. Polegały one na nieokreśleniu istotnych postanowień umów oraz na braku oświadczeń członków komisji przetargowych o braku konfliktu interesów. Zdarzało się też, że gdy w procesie podejmowania decyzji powinny brać udział minimum dwie osoby, decyzje zapadały jednoosobowo.

NIK ma poważne zastrzeżenia do wypełniania przez instytuty obowiązków właściciela lub zarządcy posiadanych nieruchomości. Ustalono, że aż 20 z 32 skontrolowanych instytutów nie przeprowadzało w terminie i wymaganym zakresie okresowych kontroli stanu technicznego posiadanych obiektów. Zarazem ponad połowa instytutów ponosiła dodatkowe koszty z powodu nieterminowego regulowania zobowiązań, a blisko jedna trzecia nieprawidłowo lub nieskutecznie egzekwowała spłatę przysługujących im należności (np. czynszów).

Przewodniczącą Rady Głównej Instytutów Badawczych prof. Leszek Rafalski podkreśla jednak, że

sprzedaż własności intelektualnej jest tylko jednym z elementów działalności instytutów. „Cele statutowe instytutów są różne. Pierwszy to prowadzenie badań i prac rozwojowych, drugi to upowszechnianie wyników badań, a trzeci ich wdrażanie” - podkreślił.

Przypomniał, że wiele instytutów prowadzi badania diagnostyczne. Instytuty medyczne prowadzą działalność o charakterze medycznym, a to nie podlega sprzedaży własności intelektualnej.

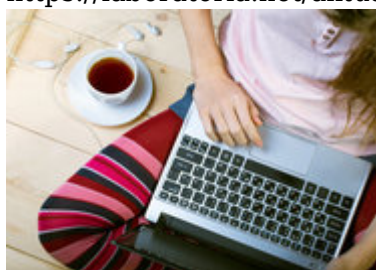
„Część instytutów wypełnia tzw. funkcje publiczne. Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej utrzymuje stałą sieć stacji meteorologicznych, a kilka instytutów rolniczych prowadzi badania zakresu bezpieczeństwa żywności. To, co NIK badała dotyczy pewnej grupy instytutów technicznych, a ważna jest szersza działalność” - argumentował przewodniczący Rady Głównej Instytutów Badawczych.

Zdaniem prof. Rafalskiego, poziom wynajmu w instytutach nie jest duży - sięga 4-4,5 proc.- i wynika głównie z tego, że kiedyś w instytutach pracowało 70 tysięcy osób, a dziś pracuje ich 28 tysięcy. „Ze względu na gospodarność, część pomieszczeń jest wynajmowana, ale ta skala jest niewielka” - podkreślił rozmówca.

Prof. Rafalski zwrócił uwagę, że przepisy, dotyczące instytutów bardzo często są niespójne. Już drugi rok Rada czeka na orzeczenie Sądu Administracyjnego czy instytuty muszą płacić podatek dochodowy od części gospodarczej czy nie. „Z ustawy o podatku dochodowym wynika, że jeśli przeznaczamy te pieniądze na własny rozwój to nie musimy, a z innych przepisów wynika, że powinniśmy” - powiedział.

„Właśnie dziś przekazaliśmy wszystkim instytutom wynik kontroli z sugestią, by wszystkie spojrzały na swoją działalność pod kątem wyników tej kontroli i uzupełniły czy poprawiły zasady funkcjonowania tak, aby w przyszłości nie było kłopotów” - powiedział Rafalski.

Źródło: www.naukawpolsce.pap.com.pl
<https://laboratoria.net/aktualnosci/12168.html>

01-06-2026

[Gwałtowne przerwanie gry komputerowej w złości to ważny sygnał](#)

Sam czas spędzony przed ekranem nie jest najlepszą miarą ryzyka.

01-06-2026

[Uniwersytet Wrocławski, PAP i Fundacja PAP podpisały umowę](#)

Dotyczy działań komunikacyjnych, edukacyjnych oraz popularyzatorskich.

01-06-2026

[10 polskich zespołów w zawodach Shell Eco-marathon Poland 2026](#)

Między 24 a 28 czerwca zmierzą się z ponad 150 ekipami z 28 krajów.

01-06-2026

[Prawie 1,2 mld ludzi na świecie cierpi na zaburzenia psychiczne](#)

W 2023 r. z tego powodu cierpiało prawie 1,2 mld ludzi na świecie.

01-06-2026

AGH uruchomiła laboratorium

Ze źródłem promieniowania RTG dorównującym synchrotrono.

01-06-2026

UE Katowice i Śląski Uniwersytet Medyczny uruchamiają nowe kierunki

Uczelnie zapowiedziały rozwój kształcenia praktycznego i cyfrowego.

01-06-2026

W poniedziałek rozpocznie się rekrutacja na Uniwersytet Jagielloński

Najstarsza uczelnia w kraju ma w ofercie 13 nowych kierunków studiów.

01-06-2026

3 proc. PKB na naukę to nie jest radykalny postulat

To nie jest radykalny cel, ale uniwersalny postulat, który bardzo by Polsce pomógł.

Informacje dnia: [Gwałtowne przerwanie gry komputerowej w złości to ważny sygnał Uniwersytet Wrocławski, PAP i Fundacja PAP podpisały umowę 10 polskich zespołów w zawodach Shell Eco-marathon Poland 2026](#) [Prawie 1,2 mld ludzi na świecie cierpi na zaburzenia psychiczne AGH uruchomiła laboratorium UE Katowice i Śląski Uniwersytet Medyczny uruchamiają nowe kierunki](#) [Gwałtowne przerwanie gry komputerowej w złości to ważny sygnał Uniwersytet Wrocławski, PAP i Fundacja PAP podpisały umowę 10 polskich zespołów w zawodach Shell Eco-marathon Poland 2026](#) [Prawie 1,2 mld ludzi na świecie cierpi na zaburzenia psychiczne AGH uruchomiła laboratorium UE Katowice i Śląski Uniwersytet Medyczny uruchamiają nowe kierunki](#) [Gwałtowne przerwanie gry komputerowej w złości to ważny sygnał Uniwersytet Wrocławski, PAP i Fundacja PAP podpisały umowę 10 polskich zespołów w zawodach Shell Eco-marathon Poland 2026](#) [Prawie 1,2 mld ludzi na świecie cierpi na zaburzenia psychiczne AGH uruchomiła laboratorium UE Katowice i Śląski Uniwersytet Medyczny uruchamiają nowe kierunki](#)

Partnerzy